

NORSK KULTURRÅD
Arts Council Norway

Arkiv 2030 - Hvor går vi?

Bjørn Bering
Februar 2012

Norsk kulturråd: 2011 nye oppgaver, ny direktør, flere ansatte, ny organisasjon

- Arkiv- og museumsdelen fra ABM-utvikling slått sammen med Kulturrådet
- Nye oppgaver knyttet til rådgivning, utvikling og forvaltning
- Utviklingsmidler for museum og arkiv

*“Departementet legger til grunn at Norsk kulturråd viderefører ABM-utviklings rolle som **strategisk utviklingsaktør** på arkiv- og museumsfeltet, jfr. ABM-utviklings vedtekter §2 - 4.” (Tildelingsbrev)*

Hva er en scenarioprosess?

Arkivene i 2030 Scenariorer

Ayeshas arkiver?

VIRSA

«Ayesha ble ansatt som prosjektmedarbeider på Byarkivets prosjekt med innsamling av Oslos multikulturelle arkiver. Ayeshas møte med arkivene ble spesielt. Arkivmaterialet som skulle ordnes, stammet blant annet fra de første pakistanske organisasjonene i Norge. Ayeshas foreldre var selv førstegenerasjons innvandrere. Arkivene gir et inntrykk av hvordan foreningene fungerte som et pakistansk fellesskap og som et hjelpeapparat. De gir et unikt innblikk i historien til de nye "fremmedarbeiderne", som de ble kalt,- deres første møte med Norge og deres verdier og holdninger.»

Hva er arkiv?

Arkiv = a) arkivmateriale, b) arkivinstitusjon, c) funksjon og organisatorisk enhet, d) lokale der det oppbevares arkivmateriale

Til a): Hva skiller arkivdokumenter fra andre dokumenter?

Til b): Hva kjennetegner en arkivinstitusjon?

Arkivrelevante utviklingstrekk

- Den digitale revolusjonen
- Høyere utdannet befolkning (?)
- Vi individualiseres (?)
- Vi blir rikere (?)
- Vi blir eldre (!?)
- Vi globaliseres og blir flerkulturelle (kulturelt mangfold)
- (Hva skal det offentlige finansiere?)

Datafangst (arkivdokumentfangst, records capture)

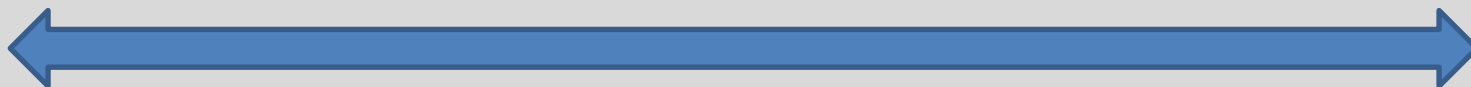

Helhetlig og relevant

Tilfeldig og
fragmentert

Samfunnets arkivinteresse

(Kun)
rettighetsdokumentasjon

Opplevelser og kunnskap

Arkiv som samfunnsfunksjon og tjeneste

Befolkningens samlede tilgang til arkiv som dokumentasjon og kilder, er avhengig av flere forhold:

- **Datafangst (*arkivdokumentfangst, records capture*) og arkivdanning (*records management*)**

Hvilke dokumenter som blir arkivert, og i hvilken grad disse representerer en relevant dokumentasjon av oppgaveløsning og beslutningsprosesser

- **Bevaring og tilgjengeliggjøring**

Hvilke arkiver som blir valgt ut for bevaring, tatt vare på for ettertiden og holdt tilgjengelige (langtidsbevaring og autentisitetssikring)

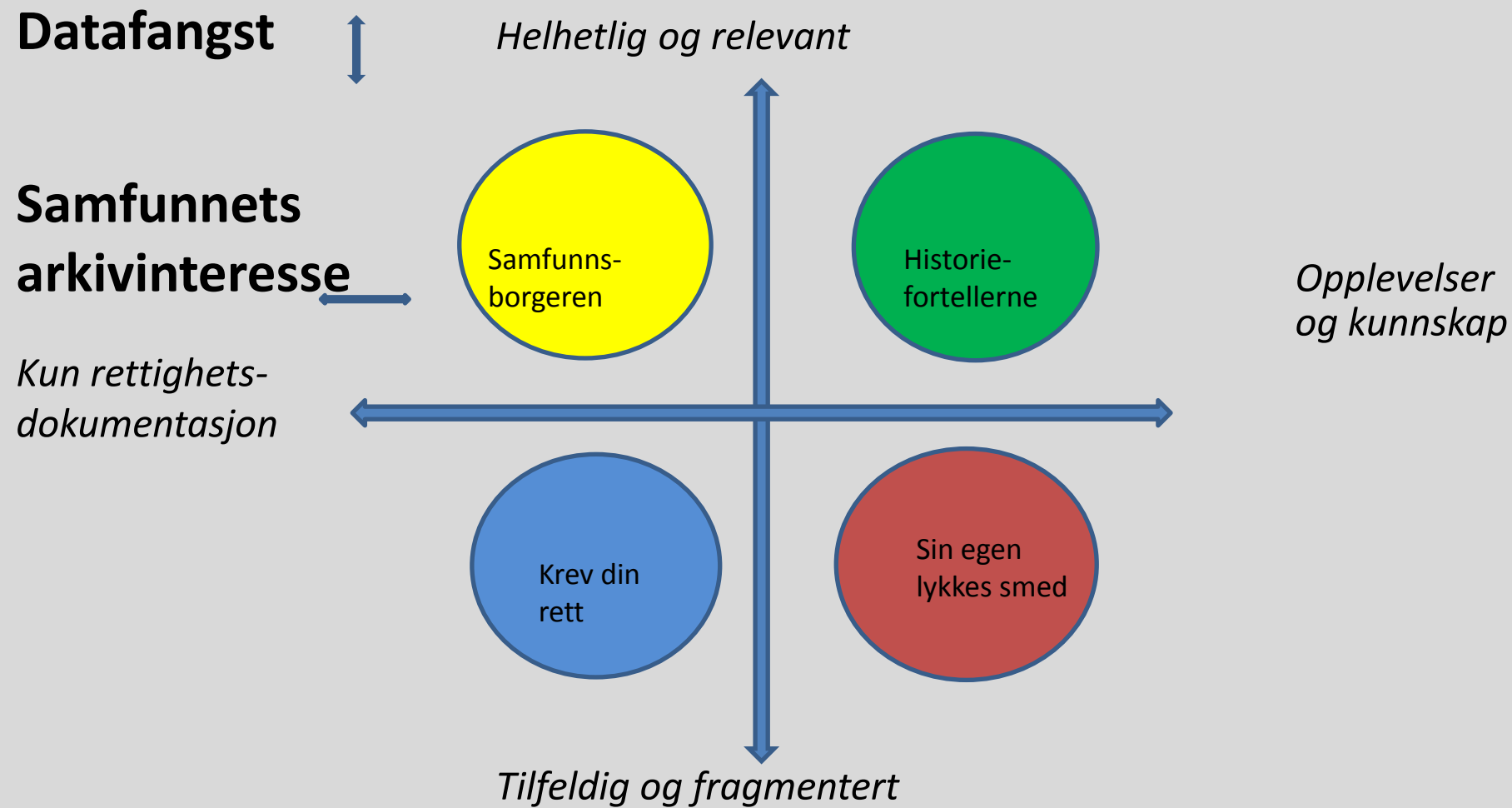
- **Brukertjenester, service og formidling**

I hvilken grad arkivene er forvaltet av institusjoner med kompetanse og ressurser til å tilby et bredt spekter av tjenester, og som driver aktiv formidling

- **Landsdekkende infrastruktur for tilgang til arkiv**

I hvilken grad alle bevarte arkiv er tilgjengelige gjennom landsdekkende fellesløsninger (Arkivportalen og andre)

To akser, fire utviklingsveier

Fire scenarier for arkivsektoren

	Historiefortellerne	Sin egen lykkes smed	Krev din rett	Samfunnsborgeren
Viktige arkivinstitusjoner	Medusa, sammenslåing av arkiv og bibliotek	Ulike konstellasjoner, institusjonen søker samarbeid, private arkivselskap	Private arkivselskap og Arkivtilsynet	Samfunnsarkivet
Hvordan skjer dokumentfangsten	I hovedsak automatisk, med «filter»	Automatisk knyttet til helse og skatt, for øvrig usystematisk	Ulike systemer i kommunene, private aktører samler inn og bevarer	Lav terskel for å regne noe som arkivverdig
Hva blir bevart?	Det meste, man kan også bevare privatarkiver	Det offentlige har fokus på skatt og ligning, private aktører tilbyr mer	Helse, attester, vitnemål....	Rettighetsfokus, men «alt» bevares
Hva gjør arkivsektoren?	Sterkt fokus på formidling, svært synlig	Avhengig av samarbeid, fokus på formidling	Private aktører dominerer, Arkivtilsynet som vaktbikkje	Ivaretar alt som kan knyttes til borgernes rettigheter
Hva lever Norge av?	Software og IT-bedrifter	Norsk økonomi i stillstand	Store ulikheter mellom regionene	Grønn økonomi
Norge - Verden	Rolig og trygg verden, Norge gjør det godt	Fragmentert verden, Norge søker stabile samarbeids-partnere	Økt globalisering	Fred og internasjonalt samarbeid

Samfunnsborgeren:

Hva slags arkivdanning? Hvilke typer arkivinstitusjoner?

Historiefortellerne:

Hva slags arkivdanning? Hvilke typer arkivinstitusjoner?

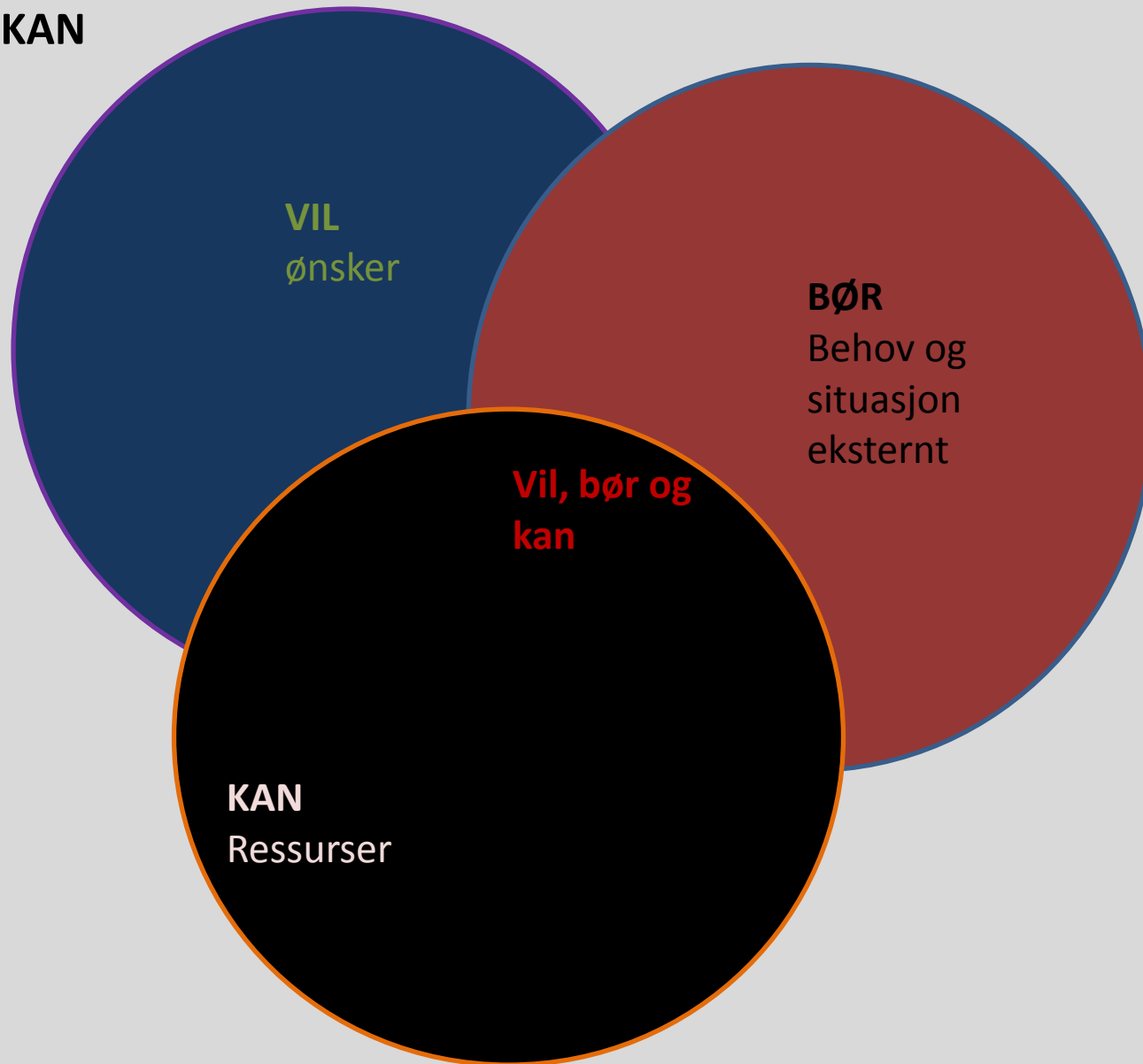
Krev din rett:

Hva slags arkivdanning? Hvilke typer arkivinstitusjoner?

Sin egen lykkes smed:

Hva slags arkivdanning? Hvilke typer arkivinstitusjoner?

**Fremtidens arkiv:
VIL – BØR - KAN**

Historiefortellerne?

Vendepunkt...

...er endringer til det bedre eller verre. De kan komme plutselig eller ventet og enten man vil eller ikke. Nåtid, fremtid og fortid smelter sammen i ett punkt, og man går inn i det ukjente. Det gamle forsvinner og noe nytt tar over, men noe av det gamle vil alltid bli igjen.

Vendepunkt er et treårig kunstprosjekt for utvikling av en helt ny formidlingsform for kulturarv, rettet mot ungdom. Prosjektet ble til som et samarbeid mellom Arkivsenteret på Dora i Trondheim og Lene Helland Rønningen (dramaturg/instruktør) og Marte Huke (lyriker/dramatiker) og har bakgrunn i nybrottsarbeidet som ble gjort av Dora Devised i 2009. Dora Devised var en stor formidlingssuksess der ungdommene selv skapte historier ut av glemte skatter fra arkivene. Vendepunkt tar dette enda lenger.

Prosjektet består av tre faser: Verksted (2010), forestilling (2011) og bok (2012/2013).

Fase 1: Verksted (2010)
Fase 2: Forestilling (2011)
mottok støtte fra:

Fase 2: Forestilling (2011)
støttes av: Sør-Trøndelag
fylkeskommune og
Trondheim kommune

*Hvilke typer arkivinstitusjoner peker dette mot?
Hva slags arkivmateriale blir bevart?*

Hete følelser mellom okkupant og okkupert. Hitra Videregående skole.
Foto: PKL/IKA Trøndelag.

Microsoft
Archives

«...Microsoft arkiverer all e-post! Dette gjelder alt som blir sendt ut fra eller kommer inn til "campus" i Seattle (ca. 9000 tilsatte) og alt som går internt i selskapet. Begrunnelsen var at konsernet trenger e-posten i sine arkiver for å dokumentere sin virksomhet og sine interesser, og at de ikke vil innføre "byråkratiske" ordninger for å skille ut personlige meldinger...»
(Bjørn Bering 1998)

Hvilke scenarier peker dette mot?

Kulturdepartementet 12. oktober 2010

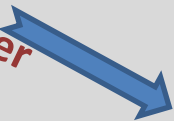
Sak 2010/03516 (Fortsatt under behandling, februar 2012)

Høyringsnotat om endringar i forskrift 11. desember 1998 nr. 1193 om offentlege arkiv

- journalføring av dokument i innsynssaker
- arkivmessig behandling av tekstmeldingar

Hvilke arkivscenarior
peker dette mot?

Hva uttaler Norsk Arkivråd, LLP, Kulturrådet
(ABM-utvikling), Riksarkivaren og (...?) om
saken?

«...Når det gjeld det andre spørsmålet, inneber endringsframlegget at det blir fastsett i arkivforskrifta at informasjon som blir formidla gjennom tekstmeldingar på mobiltelefon, kan handterast på same måte som informasjon frå telefonsamtaler. Dette betyr at organet ikkje i noko tilfelle vil ha plikt til å arkivera og journalføra ei tekstmelding som eit eige, sjølvstendig dokument, men slik framlegget er utforma, vil det ikkje vera noko forbod mot dette. Spørsmålet om i kva grad eit organ vil ha plikt til å dokumentera og arkivera informasjon i tekstmeldingar, skal avgjerast på same grunnlag som spørsmålet om dokumentasjon og arkivering av munnleg informasjon. Det betyr at det er føresegna i forvaltningslova § 11 d andre ledd som skal leggjast til grunn. Her heiter det at dersom ein part gjennom munnlege forhandlingar, konferansar eller telefonsamtaler gjev "nye opplysningar eller anførsler av betydning for avgjørelsen av saken", skal dei "så vidt mulig" nedteiknast eller protokollerast...»

 Søk kun på nivået "Arkiv"

[Avansert søk](#) [Søketips](#)

Nye filer i arkivportalen: [flere treff...](#)

Velkommen til Arkivportalen

Arkivportalen er en nasjonal søketjeneste på tvers av arkivinstitutioners kataloger. Her vil du kunne finne informasjon om hvilke historiske arkiver og dokumenter som befinner seg i det mangfoldet av arkiver som finnes i Norge.

[Arkivportalen på Android](#)

Mest populære søkeord:

jernverk sunnmøre austremoland pass christiania
skien holmestrand **mimetype:image*** samisk
horten farskapssaker folketellinger hidra arthur
hordaland gausdal middelalderen
verdøl kommune christiania tukthus fagbrev
mannskaps or ruller nasjonal samling ibestad
kirkebøker bamble

Statistikk i portalen:

institusjoner: 42
arkiv: 30 812
serier: 145 210
stykker: 1 360 514
mapper/dokumenter etc: 1 509 837
digitaliserte dokumenter: 16 769
bestillinger gjennom portalen: 2447

Sist publiserte arkiver [flere treff...](#)

▼ Pa 22 - Horten Barnehjem

Pa 22 - Horten Barnehjem

Arkivet utgjør 1 hm. og består av styreprotokoller, dokumentasjon vedr. forarbeidet til opprettelsen av hjemmet, korrespondanse, regnskapsmateriale og fortegnelse av [...]

▶ Pa 219 - Losje Vetan

▶ Aust-Finnmark Idrettskrets

▶ Røros kobberverk

▶ Statspolitiet - Hovedkontoret / Osloavdelingen

▶ Pa 62 - Vestfold Røde Kors

▶ Pa 97 - Sande Paper Mills Fagforening

**Barnehaven, Svanviken arbeidskoloni,
1923, fotograf ukjent, PA-0793_086F
NBR 9403:00404**

Historien bak et foto?

«Med hjemmel i vergerådsloven av 1896 kunne de kommunale vergerådene ta barn i "dårlige hjem" fra foreldre og plassere dem i barnehjem eller fosterhjem. Misjonen ble en viktig samarbeidspart her. Den startet barnehjem under mottoet: Berger du barna, berger du slekten.

Det første barnehjemmet ble opprettet i 1899 på Askviknes i Os (Hordaland). Året etter kom Lillegården i Eidanger og Rostad på Inderøy. Etter at misjonen i 1914 fikk overlatt arbeidet med å finne fosterhjem, fikk de bygd tre opptakshjem: Eilert Sundts barnehjem på Eidsvoll, Jakob Walnums barnehjem i Kopervik og Sørlandets barnehjem på Greipstad ved Kristiansand. Når barn havnet på disse hjemmene, måtte all kontakt mellom foreldre og barn gå gjennom misjonen.» (Riksarkivet. Nettutstilling)

**Hva forteller denne historien om arkivpolitikk, arkivlovgivning og arkivinstitusjoner i Norge i dag?
Og i 2030: Hvor vil vi, hva kan vi og hva bør vi?**

Veien blir til mens vi går?

Gitt at scenarioene beskriver mulige utviklingsveier: Hva gjør vi nå?

- Faglig utviklingsarbeid? (hva bør prioriteres?)
- Styrking av tjenester og funksjoner? (hvilke?)
- Nye typer arkivinstitusjoner?
- Virkemidler og ressurser?
- Politiske valg og strategier?

Veivalg og virkemidler?

- 1. Juridiske**
- 2. Organisatoriske**
- 3. Økonomiske**